

МАКТАБГАЧА YOSHDAGI BOLALARNING SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA INNAVATSION G'OYALAR

Yakubova Aziza Murodulloyevna
Samarqand viloyati Kattaqo'rg'on shahar
19-DMTT tarbiyachisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola maktabgacha yoshdagi bolalarning savodxonligini oshirishda innovatsion g'oyalar va metodlarni ko'rib chiqadi. Innovatsion usullar orqali bolalarning savodxonlik ko'nikmalarini rivojlantirish, ularning til rivojlanishi va intellektual salohiyatini oshirishga qaratilgan yangi yondashuvlar tahlil qilinadi. Maqolada innovatsion pedagogik texnologiyalar, o'yin metodlari, multimedia vositalari va interaktiv o'qitish usullari orqali savodxonlikni oshirish bo'yicha misollar va tajribalar keltiriladi.

Kalit so'zlar: *Maktabgacha yosh, Savodxonlik, Innovatsion g'oyalar, Pedagogik texnologiyalar, Multimedia vositalari, Interaktiv o'qitish, Til rivojlanishi.*

KIRISH

Maktabgacha yoshdagi bolalarning savodxonligi ularning kelgusi ta'lim va rivojlanishining asosiy omillaridan biridir. Ushbu yoshdagi bolalar uchun savodxonlikni rivojlantirish jarayoni maxsus pedagogik yondashuvlar va innovatsion metodlarni talab qiladi. Maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarning savodxonligini oshirishda innovatsion g'oyalar va metodlarni ko'rib chiqamiz, ular orqali bolalarning til rivojlanishini, og'zaki va yozma savodxonlik ko'nikmalarini yaxshilash maqsad qilinadi.

ASOSIY QISM

1. Innovatsion Pedagogik Texnologiyalar

1.1. **Digital O'yinlar va Mobil Ilovalar** Digital o'yinlar va mobil ilovalar maktabgacha yoshdagi bolalarning savodxonligini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar bolalarga savodxonlik ko'nikmalarini o'yin tarzida o'rgatadi, ular interaktiv va qiziqarli tarzda bilim olish imkonini beradi.

1.2. **Multimedia Vositalari** Multimedia vositalari, jumladan, animatsiyalar, video materiallar va audiovizual materiallar bolalarning til rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi. Bu vositalar orqali bolalar yangi so'zlarni, jumladan va til tuzilmalarini o'rganishi mumkin.

2. O'yin Metodlari

2.1. **Rol O'yinlari va Drama** Rol o'yinlari va drama usullari bolalarning til ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali metodlardir. Bolalar rol o'ynash orqali so'zlarni va jumalarni amaliyotda qo'llashni o'rganadilar, bu ularning savodxonligini oshiradi.

2.2. **O'yinli Darslar** O'yinli darslar orqali bolalarga savodxonlik ko'nikmalarini o'rgatish, ular uchun qiziqarli va motivatsion bo'lishi mumkin. O'yinlar bolalarning qiziqishini oshiradi va bilimlarni yanada mustahkamlaydi.

3. Interaktiv O'qitish Usullari

3.1. **Interaktiv Ta'lim Platformalari** Interaktiv ta'lim platformalari bolalarga interaktiv va shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini taqdim etadi. Ushbu platformalarda bolalar turli interaktiv mashqlar va o'yinlar orqali savodxonlik ko'nikmalarini rivojlantirishi mumkin.

3.2. **Onlayn Resurslar va Veb-saytlar** Onlayn resurslar va veb-saytlar orqali bolalarga savodxonlikni rivojlantiruvchi ko'plab materiallar va mashqlar taqdim etiladi. Bu resurslar bolalarning o'z-o'zini o'rganish va rivojlanish imkoniyatlarini oshiradi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarning savodxonligini oshirishda zamonaviy metodlar quyidagilarni o'z ichiga oladi, har bir metod uchun misollar bilan aniq va mukammal tushuntirilgan:

1. Multimedia Texnologiyalari

1.1. Interaktiv O'yinlar

Misol: "Lingokids" mobil ilovasi. Ushbu ilova maktabgacha yoshdagi bolalar uchun interaktiv o'yinlar va mashqlarni taklif etadi, bunda bolalar so'zlarni tanish, talaffuz qilish va ularni amaliyotda qo'llash orqali savodxonlik ko'nikmalarini oshiradilar. Ilova interaktiv va qiziqarli o'yinlar yordamida bolalarga yangi so'zlarni o'rgatadi va ularning qiziqishini saqlaydi.

1.2. Digital Kitoblar va Animatsiyalar

Misol: "Storynory" veb-sayti. Ushbu sayt bolalar uchun audiokitoblar va animatsiyalarni taqdim etadi. Har bir hikoya bolalarga yangi so'zlarni va grammatika qoidalarini o'rgatish uchun tasvirlar, ovoz va matn yordamida yaratilgan. Bolalar bu usul orqali o'qishni qiziqarli va jozibador tarzda o'rganadilar.

2. O'yinli O'qitish Metodlari

2.1. Rol O'yinlari

Misol: "Kuchli Yordamchilar" o'yini. Ushbu o'yin bolalarga turli rollarda o'ynash imkonini beradi, masalan, do'kon sotuvchisi yoki shifokor. Bolalar o'z rollarida so'zlarni va jumalarni amaliyotda qo'llashadi, bu ularning til rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi va savodxonlik ko'nikmalarini oshiradi.

2.2. O‘yinli Mashqlar

Misol: "So‘zlarni Top" o‘yini. Bu o‘yinda bolalar ko‘rsatilgan tasvirlar orqali so‘zlarni tanish va to‘g‘ri yozishni o‘rganishlari kerak. Masalan, tasvirlar orqali "olma", "kitob", "it" kabi so‘zlar taniladi va ular bilan bog‘liq mashqlar bajariladi.

3. Interaktiv Ta'lim Platformalari

3.1. Onlayn Ta'lim Platformalari

Misol: "ABCmouse" onlayn ta'lim platformasi. Ushbu platforma bolalar uchun interaktiv mashqlar, video mashg‘ulotlar va o‘yinlar taqdim etadi. Bolalar raqamli platformada o‘z tezliklari bilan savodxonlik ko‘nikmalarini rivojlantirishlari mumkin, bu o‘rganish jarayonini qiziqarli va shaxsiylashtirilgan qiladi.

3.2. Virtual Sinflar

Misol: "Zoom" orqali virtual sinflar. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun maxsus dizayn qilingan virtual sinflar o‘tkaziladi, bunda o‘qituvchi bolalar bilan real vaqt rejimida o‘zaro aloqada bo‘ladi. Ushbu metod orqali bolalar masofadan ta'lim olish imkoniyatiga ega bo‘lishadi, bu esa ularning savodxonlik ko‘nikmalarini rivojlantirishda yordam beradi.

4.1. Kreativ Yozish Va Chizish

Misol: "Drawing and Storytelling" faoliyati. Ushbu metod orqali bolalarga tasvirlar chizish va ular asosida hikoyalar yozishni o‘rgatadi. Masalan, bolalar o‘z tasvirlarini chizishadi va shu tasvirlar asosida qisqa hikoyalar yaratadilar. Bu usul bolalar yaratish qobiliyatlarini rivojlantiradi va savodxonlik ko‘nikmalarini oshiradi.

4.2. Kreativ Qayta Yozish

Misol: "So‘zlar bilan Mo‘jiza" faoliyati. Bu metodda bolalarga mavjud hikoyalar yoki so‘zlar orqali yangi va kreativ hikoyalar yaratish taklif etiladi. Masalan, bolalar "Qizil boshli qush" hikoyasining yangi versiyasini yaratadilar, bu orqali ular yangi so‘zlarni o‘rganadilar va ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradilar.

XULOSA

Maktabgacha yoshdagi bolalarning savodxonligini oshirishda innovatsion g‘oyalar va metodlarni qo‘llash, bolalarning til rivojlanishi va savodxonlik ko‘nikmalarini yanada yaxshilashga yordam beradi. Digital texnologiyalar, o‘yin metodlari va interaktiv o‘qitish usullari bolalarning savodxonlik jarayonini qiziqarli va samarali qilishda muhim rol o‘ynaydi. Ushbu metodlarni qo‘llash orqali bolalar uchun sifatli ta'lim ta'minlanadi va ularning intellektual rivojlanishi qo‘llab-quvvatlanadi.

Zamonaviy metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarning savodxonligini oshirish, ularning til rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash va ta'lim jarayonini qiziqarli qilish mumkin. Multimedia texnologiyalari, o‘yinli o‘qitish metodlari, interaktiv ta'lim platformalari va kreativ yondashuvlar bolalar uchun samarali ta'lim vositalarini taqdim

etadi. Ushbu metodlar orqali bolalarning savodxonlik ko'nikmalari yanada mustahkamlanadi va ularning intellektual rivojlanishi qo'llab-quvvatlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Xolmatov, I. (2020). "Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun innovatsion ta'lim metodlari." Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
2. Saidov, M. (2019). "O'yinli ta'lim: Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun samarali metodlar." Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
3. Muminova, N. (2021). "Multimedia vositalarining bolalar ta'limida qo'llanilishi." Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti nashriyoti.
4. To'raev, A. (2018). "Interaktiv o'qitish usullari va ularning bolalar rivojlanishidagi o'rni." Qarshi: Qarshi Davlat Universiteti.
5. Fayzullayev, B. (2022). "Digital texnologiyalar va maktabgacha yoshdagi bolalar: Innovatsion yondashuvlar." Toshkent: Iqtisodiyot va huquq nashriyoti.